

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **Ing. F. K.**, bývajúceho v C., zastúpeného A., s.r.o. so sídlom v T., proti žalovanej **Slovenskej republike**, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky so sídlom v Bratislave, Župné námestie č. 13, o **náhradu škody**, vedenej na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 12 C 59/2007, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 22. februára 2011 sp. zn. 17 Co 293/2010, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalovanej náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Trenčín rozsudkom zo 14. júla 2010 č.k. 12C 59/2007-146 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal zaplataenia celkovej sumy 21.820,85 Eur (657.375,- Sk) s 9,5% úrokom z omeškania od 11. augusta 2004 do zaplataenia, a to 16.596,96 Eur za porušenie osobnostných práv, 143,97 Eur ako náhradu vecných výdavkov spojených s pohrebom manželky, 1.204,94 Eur ako náhradu bolestného, 1.226,02 Eur ako náhradu za stratu na zárobku, 1.327,76 Eur za zničené vozidlo, 87,13 Eur za odpratanie vozidla a 410,87 Eur za trovy obhajoby v trestnom konaní, všetko z titulu náhrady škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom, v zmysle ustanovenia § 18 zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom tých, ktorí tieto úlohy plnia. Z vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že právoplatným rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne z 12. marca 2003 sp. zn. 2 To 72/2003, bol zrušený prvostupňový rozsudok a žalobca bol oslobodený spod obžaloby Okresného prokurátora v Trenčíne z 21. septembra 2000 sp. zn. Pv 46/2007-27 (správne 1Pv 46/2000-27 – pozn. dovolacieho súdu) pre skutok kvalifikovaný ako trestný čin ublíženia na zdraví podľa

§ 224 ods. 1 Trestného zákona, ktorý mal spáchať 4. februára 2000. Dospel k záveru, že okrem náhrady trov obhajoby, nie sú splnené predpoklady na náhradu škody v zmysle ustanovenia § 20 a § 21 zákona č. 58/1969 Zb., a to 1/ nesprávny úradný postup štátneho orgánu, 2/ vznik škody a 3/ príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody, keď v prejednávanej veci chýba príčinná súvislosť medzi konaním, resp. nekonaním štátneho orgánu a vznikom škody. Neakceptoval názor žalobcu, že štát zodpovedá za škodu preto, že chybou orgánov činných v trestnom konaní paralelne nestíhali aj inú osobu, ktorá vystupovala v pôvodnom (trestnom - pozn. dovolacieho súdu) konaní ako svedok, a ktorú pre uplynutie premlčacej doby už nebolo možné trestne stíhať. Uviedol, že žalobca si mohol ako poškodený uplatniť nárok na náhradu škody voči niektorému z viacerých účastníkov dopravnej nehody, keď v takom konaní by sa vykonalo potrebné dokazovanie na zistenie príčiny dopravnej nehody. Uplatnené nároky žalobcu považoval tiež v celom rozsahu za premlčané podľa § 22 ods. 1, 3 zákona č. 58/1969 Zb., s poukazom na vznesenie námietky premlčania.

Krajský súd v Trenčíne na odvolanie žalobcu rozsudkom z 22. februára 2011 sp. zn. 17 Co 293/2010 napadnutý rozsudok okresného súdu v časti týkajúcej sa sumy 410,87 Eur s príslušenstvom zrušil a vec mu v tomto rozsahu vrátil na ďalšie konanie a vo zvyšku napadnutý zamietajúci rozsudok potvrdil. V odôvodnení svojho rozsudku uviedol, že ak žalobca uplatnil v návrhu aj nárok na náhradu trov konania, ktoré mu vznikli v trestnom konaní, v ktorom bol spod obžaloby oslobodený a tento nárok uplatnil proti Slovenskej republike, potom je potrebné sa zaoberať námietkou premlčania nároku podľa § 22 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb. s prihliadnutím na dátum podania návrhu na začatie konania, teda zákonom stanovenú 3-ročnú premlčaciu dobu so započítaním doby podľa § 22 ods. 3 cit. zákona, ktorú je potrebné počítať odo dňa oznámenia (doručenia) oslobodzujúceho rozhodnutia, a to ako nárok zo zodpovednosti štátu spôsobenú nezákonným rozhodnutím (§ 1 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb.). Keďže súd prvého stupňa takto nepostupoval, otázku premlčania tohto nároku žalobcu nesprávne právne posúdil, pričom sa nezaoberal ani vecnou opodstatnenosťou tohto nároku. Preto v tejto časti napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil s poukazom na § 226 O.s.p. na ďalšie konanie. Vo zvyšku napadnutý rozsudok s poukazom na ustanovenie § 219 ods. 2 O.s.p. ako vecne správny potvrdil, keď zhodne so súdom prvého stupňa konštatoval, že ďalšie nároky, ktoré žalobca uplatnil proti štátu a ktoré sú škodou v súvislosti s dopravnou nehodou, z ktorej zavinenia bol v trestnom konaní žalobca oslobodený, nie sú voči štátu uplatnené opodstatnene. Uviedol, že

zodpovednosť štátu za škodu bude daná vtedy, ak škoda vznikla priamo ako následok nezákonného rozhodnutia, resp. nesprávneho úradného postupu, teda je tu priama príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím, resp. nesprávnym úradným postupom a vznikom škody – tzv. kauzálny nexus. Príčinou vzniku škody môže byť len okolnosť, ktorá konkrétnu ujmu spôsobila, nie však okolnosť, na ktorej základe bolo možné určitý majetkový prínos len očakávať. Uplatnené nároky na náhradu škody, ktoré bezprostredne vznikli ako následok dopravnej nehody, preto nie sú spôsobilými nárokmi zo zodpovednosti štátu za škodu podľa zákona č. 58/1969 Zb., preto v tejto časti súd prvého stupňa správne žalobu zamietol.

Rozsudok odvolacieho súdu napadol dovolaním žalobca. Navrhol rozsudok odvolacieho súdu zrušiť v časti, v ktorej bol rozsudok súdu potvrdený a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. V obsiahlom písomnom podaní podrobne rozobral postup a rozhodnutie tak okresného, ako aj krajského súdu, zopakoval udalosti týkajúce sa dopravnej nehody a postup prokuratúry a súdov v trestnom konaní a uzavrel, že postupom súdu v tomto konaní bola žalobcovi odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Uviedol, že „tým, že súd oddelí trovy právneho obhajcu od škody zapríčinennej trestným činom preto, aby nemusel znášať dôsledky nezákonného konania orgánov činných v trestnom konaní, v ktorom aj tak zabezpečil beztrestnosť osobe, ktorá túto škodu spôsobila a zbavuje sa zodpovednosti, tento postup súdu je možné považovať za závažnú chybu nenaplnujúcu materiálnu stránku práva na súdnu ochranu, práva na spravodlivý proces, v ktorom konanie Krajského súdu v Trenčíne má za následok podľa § 241 ods. 2 O.s.p. (zrejme § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. – pozn. dovolacieho súdu), nesprávne rozhodnutie vo veci, ktorá v konečnom dôsledku objektívne bráni riadnemu (účinnému a efektívnemu) uplatneniu dôležitých procesných práv účastníka konania slúžiacich na ochranu jeho práva a oprávnených záujmov v občianskom súdnom konaní garantovaných Ústavou Slovenskej republiky a je aj dôvodom pre podanie žaloby voči štátu na Európsky súdny dvor.“

Žalovaná právo vyjadriť sa k dovolaniu nevyužila.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 236 a nasl. O.s.p.).

V zmysle § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej.

V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci.

Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež vtedy, ak smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4.

V danom prípade dovolaním žalobcu je napadnutá časť výroku odvolacieho súdu, ktorou potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa, pričom odvolací súd nevyslovil prípustnosť dovolania v tejto časti. Dovolací súd v prejednávanej veci dosiaľ nerozhodoval, preto ani nevyslovil právny názor, ktorým by boli súdy viazané. Z týchto dôvodov dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že dovolanie žalobcu nie je podľa § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. procesne prípustné.

S prihliadnutím na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 O.s.p.) skúmať vždy, či dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou zo závažných procesných väd vedúcich k vydaniu tzv. zmätočného rozhodnutia, ktoré zistenie by viedlo k záveru, že dovolanie je prípustné bez ohľadu na procesnú formu rozhodnutia odvolacieho súdu a spôsob jeho rozhodnutia, neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či konanie a rozhodnutie odvolacieho súdu nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. (t.j. či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, nedostatku spôsobilosti účastníka, nedostatku riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, o prípad odňatia

možnosti účastníka pred súdom konať, o prípad nedostatku návrhu na začatie konania vo veciach, ktoré možno začať len na návrh, či o prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo súdom nesprávne obsadeným). Existenciu žiadnej podmienky prípustnosti dovolania uvedenej v tomto zákonom ustanovení dovolací súd nezistil.

So zreteľom na žalobcom tvrdený dôvod prípustnosti dovolania sa Najvyšší súd Slovenskej republiky osobitne zamerail na otázku opodstatnenosti tvrdenia, že v prejednávanej veci mu súdom bola odňatá možnosť pred ním konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Pokiaľ ide o tento uplatnený dovolací dôvod, možno usudzovať (posudzujúc obsah podania podľa § 41 ods. 2 O.s.p.), že k odňatiu konať pred súdom malo dôjsť tým, že súd žalobu zamietol.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa v zmysle tohto ustanovenia rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Zo spisu však nemožno vyvodit', že by súdy v prejednávanej veci v prípade dovolateľa nerešpektovali niektoré z týchto práv. Pokiaľ súd (ktorý sa nemusí stotožnit' s právnymi názormi účastníka) nerozhodne podľa predstáv účastníka konania a jeho žalobe (návrhu) nevyhovie, neodníme mu tým možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

V odôvodnení dovolania uvedené tvrdenie dovolateľa, o ktoré opiera prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p., je vo svojej podstate, v nadväznosti aj na ďalší uplatnený dovolací dôvod spočívajúci v nesprávnom rozhodnutí vo veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) námietkou, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Treba uviesť, že nesprávne právne posúdenie veci (omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav) je síce relevantným dovolacím dôvodom, samo osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade

konania v zmysle § 237 O.s.p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). I keby teda tvrdenia žalobcu boli opodstatnené, ním uvádzané skutočnosti by mali za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozhodnutia, nezakladali by ale prípustnosť dovolania podľa § 237 O.s.p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd použil na zistený skutkový stav správny právny predpis a či ho aj správne aplikoval, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné. O taký prípad ale v danej veci nejde.

Vzhľadom na uvedené možno preto zhrnúť, že v danom prípade prípustnosť dovolania nemožno vyvodiť z ustanovenia § 238 O.s.p., a iné vady konania v zmysle § 237 O.s.p. neboli dovolacím súdom zistené. Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcu v súlade s § 218 ods. 1 písm. c/ v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p., ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol. Pritom, riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nezaoberal sa napadnutým rozsudkom odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

Náhradu trov dovolacieho konania úspešnej žalovanej nepriznal, pretože jej v tomto dovolacom konaní žiadne trovy nevznikli (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1, § 142 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 30. septembra 2013

JUDr. Eva S a k á l o v á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková